

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

JAARPROGRAMMA 2019

Stedelijk Gebied Eindhoven

Vastgesteld door het Bestuurlijk Platform op 1 februari 2019

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

SAMENWERKINGSAGENDA 2018-2025 ALS BASIS

In dit Jaarprogramma 2019 kunt u lezen wat de Portefeuillehouders Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte in 2019 gaan doen om de doelen van de samenwerking tussen onze gemeenten te verwezenlijken. Het is de doorvertaling van de in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 opgenomen afspraken en ambities voor het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze Samenwerkingsagenda werd eind 2017 en begin 2018 door alle gemeenteraden vastgesteld en is de basis van onze samenwerking.

De Samenwerkingsagenda 2018-2025 kunt u vinden op www.stedelijkgebiedeindhoven.nl.

JAARPROGRAMMA

Tijdens de jaarlijkse regioconferentie van 3 oktober jl. nodigden wij raadsleden uit hun prioriteiten voor 2019 aan te geven, binnen het kader van de Samenwerkingsagenda. Dit alles heeft geresulteerd in het Jaarprogramma dat u nu voor zich heeft. Behalve dat het u informatie geeft over de acties die het komend jaar worden uitgevoerd, biedt het ook een globaal overzicht van de momenten waarop de gemeenteraden bij processen betrokken worden. Binnen sommige (deel)thema's worden raden vooral geïnformeerd, binnen andere vragen wij raden informeel om input en in een aantal gevallen komen wij met voorstellen naar u toe voor formele besluitvorming. Dit Jaarprogramma stelt raadsleden in staat zich op onderwerpen voor te bereiden, bijvoorbeeld door de eigen portefeuillehouder om voorinformatie te vragen, er met inwoners over te praten of afstemming te zoeken met collega raadsleden uit de andere stedelijk gebied gemeenten.

LEESWIJZER

THEMA ECONOMIE

Binnen het Thema Economie ligt de nadruk op het faciliteren van ondernemers en het daarmee realiseren van maatschappelijke meerwaarde. De markt voor kantoren is inmiddels stevig aangetrokken. Er is daarom behoefte aan nieuwe kantoorruimte. Op basis van de geactualiseerde prognose van de provincie maken we in 2019 een plan van aanpak om onze huidige afspraken te herijken. Ook onderzoeken we of we tot gezamenlijke kwaliteitsprofielen kunnen komen voor onze werklocaties. Via het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) bieden we ondernemers, vastgoedeigenaren en gebruikers van vastgoed ook in 2019 de mogelijkheid om aanvragen te doen voor het versterken van bestaande bedrijventerreinen. Tijdens de regioconferentie gaven raadsleden aan het belangrijk te vinden om te onderzoeken of we de afstemming tussen de twee arbeidsmarktregio's, waarbinnen onze gemeenten vallen, kunnen verbeteren. Ook dat vindt u, naast een aantal andere onderwerpen zoals het doorontwikkelen van het 1-Loket en het helpen van 20 innovatieve starters om zich binnen de regio te vestigen, terug in dit Jaarprogramma. Het thema Economie kunt u terugvinden vanaf pagina 5.

THEMA WONEN

In het eerste kwartaal wordt de Visie op Wonen ter besluitvorming aan u voorgelegd. Op basis van die visie actualiseren we de in 2018 gemaakte woningbouwprogrammeringsafspraken. In 2019 gaan we aan de slag met het ontwikkelen van een monitor zodat we ons continu op de actuele situatie op de woningmarkt kunnen baseren. Binnen het thema Wonen werken we intensief samen met woningmarktpartijen en daarom organiseren we twee keer per jaar een bijeenkomst waar we ook u voor uitnodigen. Daarnaast voeren we structureel overleg met de woningbouwcorporaties en verstevigen we de samenwerking met de provincie door

STEDELIJK GEBIED!

de gedeputeerde uit te nodigen voor het portefeuillehoudersoverleg Wonen. We starten o.a. met het actualiseren van de urgentieverordening en zetten ons in om corporaties die nog niet deelnemen aan Wooniezie hiervoor enthousiast te maken. Ook wisselen we onderling kennis uit op het gebied van Woonwagens en stemmen we onderling en met andere regio's af over het huisvesten van vergunninghouders. Het thema Wonen vindt u vanaf pagina 12.

THEMA VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Om een goed voorzieningen en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie te kunnen bieden, starten we met een inventarisatie van het huidige aanbod op basis van data over bezoekersaantallen, herkomst van bezoekers en bezoekfrequentie. Ook inventariseren we de behoeften, trends en ontwikkelingen. Op basis hiervan en o.a. het opstellen van een gezamenlijk profiel voor de regio, maken we een gezamenlijke toekomststrategie voor voorzieningen en evenementen waarbij de afstemming en samenwerking binnen Brainport belangrijk zijn. We gaan ook aan de slag met het ontwikkelen van een online platform voor het gezamenlijk presenteren van voorzieningen en evenementen en waar mogelijk internationaliseren we het aanbod. Ook ondersteunen we de lobby naar Den Haag en lokale triple-helix partners. Naast deze projecten die voortkomen uit de Samenwerkingsagenda hebben we een aantal projecten extra toegevoegd zoals deelname aan het festival Landschapstriennale 2020 en kijken we of we aan kunnen sluiten bij één van de vier evenementen van allure die via de Regio Deal Brainport Eindhoven worden versterkt. Het thema Voorzieningen & Evenementen vindt u op pagina 19 en verder.

THEMA RUIMTE

Ontwikkelingen op het gebied van Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen hebben vaak een ruimtelijke weerslag. In 2019 worden de gebiedsvisie Brainport City en het uitvoeringsprogramma herijkt en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden. Dit zorgt voor een stevig fundament voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van onze regio. Het is ons doel om onszelf te ontwikkelen tot volwaardig partner in Brainport City en als ondersteunend partner het programmaconvenant hiervoor te tekenen. In 2019 starten we het gesprek over de condities. Ook wordt binnen het thema Ruimte in 2019 verkend of we meer samenhang kunnen aanbrengen in onze 'groene' projecten. Onderdeel hiervan zijn in ieder geval de Ecologische verbindingzones en de realisatie van het Natuur Netwerk Brabant. Vanuit het thema Ruimte gaan we gecoördineerd de inbreng van het Stedelijk Gebied Eindhoven richting de provincie aanbieden tijdens de Ontwikkeldagen Ruimte en Mobiliteit. In 2019 doen we ook onderzoek naar het begrip gezonde verstedelijking en op wat voor manier dat een plek kan krijgen in de gebiedsvisie Brainport City en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het overkoepelende thema Ruimte kunt u terugvinden vanaf pagina 24.

TOT SLOT

Ik ben trots u dit Jaarprogramma te kunnen presenteren, dat gaat leiden tot resultaten voor onze inwoners die wij als afzonderlijke gemeenten niet hadden kunnen bereiken. Graag wil ik van deze gelegenheid gebruikmaken om alle betrokken raadsleden, bestuurders en ambtenaren te bedanken voor hun vertrouwen en inzet. Ik kijk uit naar weer een mooi jaar voor het Stedelijk Gebied Eindhoven!

Hans Gaillard

Voorzitter Stedelijk Gebied Eindhoven
Burgemeester Son en Breugel

STEDELIJK GEBIED!

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING/
LEESWIJZER
2

INHOUDS-
OPGAVE
4

THEMA
ECONOMIE
5

THEMA
WONEN
12

THEMA VOORZIENINGEN
& EVENEMENTEN
19

THEMA RUIMTE
24

BESLUITVORMING EN COMMUNICATIE
GEMEENTERADEN (OVERZICHT)
30

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

ECONOMIE

STEDELIJK GEBIED!

JOS VAN BREE

Voorzitter Portefeuillehoudersoverleg
Economie en wethouder gemeente
Helmond

“Raadsleden hebben tijdens de regioconferentie van 3 oktober jl. duidelijke accenten aangebracht binnen het thema Economie, zoals: ga als Stedelijk Gebied Eindhoven uit van je eigen kracht, richt je op de bedrijven die passen in ons ecosysteem en stimuleer het economisch klimaat voor start-ups. Want juist daar vinden de innovaties plaats. En dit alles uiteraard binnen de contouren van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om een circulaire economie te creëren. Deze accenten ziet u ook nadrukkelijk terug in dit Jaarprogramma.”

1. THEMA ECONOMIE

INLEIDING

Economische activiteit is essentieel voor het Stedelijk Gebied Eindhoven. Wij vormen het kloppend hart van de Brainport regio. In de Brainport Next Generation strategie hebben overheid, ondernemers en kennisinstellingen als triple helix partners een strategie uitgewerkt op de economische ontwikkeling van Brainport Eindhoven. Ook zijn de verantwoordelijkheden voor realisatie van deze strategie gedeeld. Als gemeentelijke overheden hebben wij hierin vooral een taak in het bieden van randvoorwaarden in de domeinen ‘basics’ en ‘people’.

In het Stedelijk Gebied Eindhoven werken we aan een aanbod van werklocaties met een kwaliteit die past bij onze ambities. We blijven daarom gezamenlijk bedrijven faciliteren om zich in onze regio op de beste locatie te vestigen. Daarnaast zien we het als onze rol om bepaalde zaken die niet in Brainport Next Generation zijn geregeld, gezamenlijk op te pakken en te verbeteren. Hiervoor werken we samen in het Portefeuillehoudersoverleg Economie.

Bestuurlijk trekkers

Jos van Bree (Helmond, voorzitter
Portefeuillehoudersoverleg) &
Stijn Steenbakkens (Eindhoven,
plaatsvervangend voorzitter
Portefeuillehoudersoverleg)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De opgaven in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 zijn:

- A. Steviger participeren in Brainport Eindhoven
- B. Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
- C. Kwaliteitsslag werklocaties
- D. Doorontwikkeling van het 1-Loket
- E. Verbeteren van het ondernemersklimaat voor (startende) ondernemers
- F. Verbinden arbeidsmarktregio's
- G. Grondprijssystematiek

In dit Jaarprogramma is toegevoegd:

- H. Extra samenwerkingsprojecten

STEDELIJK GEBIED!

Wat gaan we in 2019 doen?

A. STEVIGER PARTICIPEREN IN BRAINPORT

In de Samenwerkingsagenda hebben we afgesproken dat de voortgang van de Brainportstrategie een vast onderwerp van gesprek wordt in ons Portefeuillehoudersoverleg Economie. De direct in de Stichting Brainport/Brainport Development deelnemende gemeenten (Eindhoven, Helmond, Veldhoven, Best) nemen de informatievoorziening aan de overige gemeenten in het SGE op zich. In het concept-Samenwerkingsakkoord 2019-2022 van de Metropoolregio Eindhoven is vastgelegd dat het Portefeuillehoudersoverleg Economie van de Metropoolregio Eindhoven de (bovenlokale) schakel vormt tussen de gemeenten en de Stichting Brainport/Brainport Development. Met ingang van 2019 stemmen we in het Portefeuillehoudersoverleg Economie van het SGE onze gezamenlijke inbreng en inzet af in relatie tot het Portefeuillehoudersoverleg Economie van de Metropoolregio.

Bestuurlijk trekker	Piet Machielsen (Oirschot)
---------------------	----------------------------

B. REGIONAAL ONTWIKKELFONDS WERKLOCATIES (ROW)

Met het ROW hebben de gemeenten in het stedelijk gebied samen met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) een fonds gecreëerd om ondernemers te ondersteunen bij het ontwikkelen van projecten op bestaande bedrijventerreinen. Het gaat om projecten die leiden tot meer werkgelegenheid, innovatie en een versterking van de regionale ketens van toeleveranciers. In 2018 is de eerste tranche open gesteld. In 2019 wordt de eerste tranche afgehandeld en worden de tweede en derde tranche opengesteld. Het eerste deel van de tweede aanvraagronde loopt van 31 januari tot 31 maart 2019. En het tweede deel van de tweede tranche volgt in het voorjaar. Na de derde tranche evalueren we.

Bestuurlijk trekker	Jan Boersma (Son en Breugel)
---------------------	------------------------------

C. KWALITEITSSLAG WERKLOCATIES

1. MONITOREN EN ACTUALISEREN PROGRAMMERINGSAFSPRAKEN

We hebben stevige afspraken gemaakt over werklocaties. In 2019 ontwikkelen we een monitor werklocaties. Naast inzicht in planvoorraad willen we ook beter inzicht in de marktontwikkelingen (analyses en marktconsultatie). Hierbij maken we onder andere gebruik van de provinciale prognoses die begin 2019 gepubliceerd worden. Op basis van de monitor worden de afspraken op het gebied van bedrijventerreinen tegen het licht gehouden. Het is belangrijk dat de afspraken actueel blijven en passen bij de ontwikkelingen en behoeften in de regio.

Bestuurlijk trekker	Stan van der Heijden (Best)
Gemeenteraden	Wanneer op basis van de monitor afspraken aangepast worden, worden de gemeenteraden geïnformeerd

STEDELIJK GEBIED!

2. KANTORENPROGRAMMERING

De van kracht zijnde kantorenprogrammering is opgesteld in 2013 voor de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Inmiddels is de markt voor kantoren stevig aangetrokken. Met name in het centrum van Eindhoven is het aanbod courante kantoorruimte opgedroogd. Er is daarom behoefte aan nieuwe kantoorruimte. In 2019 komt de provincie met een geactualiseerde prognose van de behoefte van kantoorlocaties. Op basis hiervan gaan we een plan van aanpak maken om onze huidige afspraken te herijken. Dit plan voeren we in 2019 ook uit. Omdat de kantorenmarkt zich concentreert in de negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven geen taak meer heeft op het gebied van kantorenprogrammering, maken we de afspraken nu alleen voor het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Bestuurlijk trekker	Stan van der Heijden (Best)
Gemeenteraden	De programmering is in het 4e kwartaal klaar en wordt daarna voorgelegd aan de gemeenteraden

3. KWALITEITSPROFIELEN OPSTELLEN

De kwaliteit van onze werklocaties willen we verder verbeteren, zodat deze passen bij onze regionale Brainport-ambities. In 2019 gaan we onderzoeken of en hoe we tot gezamenlijke kwaliteitsprofielen kunnen komen voor campussen en grootschalige logistiek. Het is belangrijk dat we werken met heldere profielen en de onderscheidende kwaliteiten van terreinen samen definiëren en ten volle benutten. Het gaat om eisen op het gebied van duurzaamheid, veiligheid en aantrekkelijkheid.

Bestuurlijk trekker	Stan van der Heijden (Best)
---------------------	-----------------------------

D. DOORONTWIKKELING VAN HET 1-LOKET

1. REGULIERE ACTIVITEITEN VAN HET 1-LOKET

Sinds 2014 werken de negen gemeenten samen bij de intake van bedrijven met een bovenlokale huisvestingsvraag (het '1-loket'). De hogere doelstelling achter de oprichting van het 1-loket, is het realiseren van de Brainport-ambities en daarmee het stimuleren van de economie en de werkgelegenheid in het stedelijk gebied. De samenwerkende gemeenten, in de persoon van de negen bedrijfscontactfunctionarissen, werken in het 1-loket samen als 'waren zij één gemeente'. Een bedrijf met een huisvestingsvraag wordt op één plek van een antwoord voorzien om op die manier de juiste vestigingsplek in de regio te kunnen bieden. Het gaat jaarlijks om ongeveer 80 aanvragen.

Bestuurlijk trekker	Hetty Tindemans (Nuenen)
---------------------	--------------------------

STEDELIJK GEBIED!

2. DOORONTWIKKELING VAN HET 1-LOKET

In 2018 is volgens afspraak in de Samenwerkingsagenda een analyse uitgevoerd van de werking van het 1-loket. Uit deze analyse zijn een aantal verbeterpunten gekomen. In september 2018 hebben de Portefeuillehouders besloten deze in lijn met de evaluatie op te pakken, in 2019 gaan we hiermee verder. Dit doen we o.a. door de intake van vragen te harmoniseren. Daarnaast gaan we extra investeren in de communicatie en naamsbekendheid met als doel de bekendheid bij bedrijven met een zoekvraag, makelaars en investeerders te vergroten.

Bestuurlijk trekker

Hetty Tindemans (Nuenen)

3. ONTWIKKELEN 'RODE LOPER AANPAK' VOOR HUISVESTING ECHTE BRAINPORT-BEDRIJVEN

Op basis van de evaluatie van het 1-loket is geconcludeerd dat, willen we echt werk maken van het in goede banen leiden van de groei van bedrijven die als de motoren van Brainport gelden, dit vraagt om een uitbreiding van de kennis en capaciteit van de medewerkers van het 1-loket. In het voorjaar van 2019 doen we voorstellen hoe we dit vorm kunnen geven en vervolgens starten we met de uitvoering. We stemmen dit af met Brainport Development

Bestuurlijk trekker

Hetty Tindemans (Nuenen)

4. REGULIERE ACTIVITEITEN VAN DE RACD

Door de gemeenteraden van het Stedelijk Gebied Eindhoven is eind 2016 een regionale detailhandelsvisie vastgesteld, inclusief een regionale uitvoeringsagenda. Daarin staan afspraken om het aanbod van detailhandel af te stemmen op de vraag op het niveau van het stedelijk gebied. De gemeenten werken nauw samen, maar uiteindelijk ligt de formele besluitvorming over detailhandelsontwikkelingen bij de individuele gemeenten. Daarom is een onafhankelijke Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) ingesteld die waar nodig, ongevraagd of gevraagd, de individuele gemeenten adviseert over detailhandelsontwikkelingen.

Bestuurlijk trekker

Hetty Tindemans (Nuenen)

E. VERBETEREN VAN HET ONDERNEMERSKLIMAAT VOOR (STARTENDE) ONDERNEMERS

Om het ondernemersklimaat te verbeteren hebben we een aantal afspraken gemaakt in de Samenwerkingsagenda. Zo willen we binnen de aanbestedings- en inkoopvoorwaarden in 2020 minimaal 20 innovatieve starters geholpen hebben. In 2019 stellen we hiervoor een plan van aanpak op.

Bestuurlijk trekker

Daan de Kort (Veldhoven)

STEDELIJK GEBIED!

F. VERBINDEN ARBEIDSMARKTREGIO'S

De gemeenten binnen de samenwerking vallen in twee arbeidsmarktregio's. In 2019 gaan we in gesprek met de besturen van beide arbeidsmarktregio's om te onderzoeken of we de afstemming tussen beide arbeidsmarktregio's kunnen verbeteren en hoe we dit concreet invulling kunnen geven.

Bestuurlijk trekker	Marc Jeucken (Geldrop-Mierlo)
Gemeenteraden	In het 2e kwartaal zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met de besturen van de arbeidsmarktregio's.

G. GRONDPRIJSSYSTEMATIEK

In 2018 is de grondprijsystematiek, zoals afgesproken in de Samenwerkingsagenda, geëvalueerd en zijn er nieuwe bandbreedtes voor de parameters vastgesteld. Hiermee kunnen we de komende jaren vooruit. De grondprijzen in relatie tot de afspraken monitoren we jaarlijks.

Bestuurlijk trekker	Loek Kruij (Waalre)
Gemeenteraden	De gemeenteraden stellen de grondprijs vast, het regionale traject gaat eraan vooraf

H. EXTRA SAMENWERKINGSPROJECTEN

Deze projecten staan niet specifiek in de Samenwerkingsagenda, maar de actualiteit vraagt van ons wel een gezamenlijke aanpak.

1. SAMENWERKING MET DE PROVINCIE

Als Portefeuillehouders Economie hebben we goed overleg met de provincie over de ontwikkeling van werklocaties in het stedelijk gebied. De afgelopen jaren zijn we samen opgetrokken bij de programmering Bedrijventerreinen en het realiseren van het ROW, dit zetten we in 2019 door. Vanuit de provincie verwachten we de komende jaren een meer coördinerende rol tussen de subregio's in Zuidoost-Brabant als het gaat om bedrijventerreinen en detailhandel. Dit is nu nog onvoldoende uitgesproken. Daarom gaan we in 2019 met de provincie in gesprek over de wederzijdse verwachtingen.

Bestuurlijk trekker	Jos van Bree (Helmond)
---------------------	------------------------

STEDELIJK GEBIED!

2. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN DETAILHANDEL

In het voorjaar 2019 wordt de samenwerking in de Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) geëvalueerd. In dat proces nemen we de gevolgen van het verdwijnen van het thema detailhandel binnen de Metropoolregio Eindhoven mee. Dit doen we door in de evaluatie de volgende vragen mee te nemen:

- Is het zinvol/nodig onze inbreng in de Retaildeal van de Metropoolregio Eindhoven bij de RACD onder te brengen?
- Is het zinvol om het takenpakket van de RACD uit te breiden met de opdracht om themabijeenkomsten te organiseren over actuele vraagstukken?
- Ziet de RACD voor zichzelf een rol in het opstellen van de detailhandelsmonitor?

Bestuurlijk trekker	Hetty Tindemans (Nuenen)
---------------------	--------------------------

3. ONDERZOEK C4-SAMENWERKING

Vanuit ons uitgangspunt om bestuurlijke drukte zoveel mogelijk te verminderen gaan we onderzoeken of en zo ja onder welke voorwaarden de C4-samenwerking (Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven) op kan gaan binnen de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Via de C4-samenwerking wordt door de betrokken gemeenten een gezamenlijke bijdrage geleverd aan de versterking van de economische structuur in Zuidoost-Brabant. Dit gebeurt o.a. door het versneld realiseren van een samenhangend en concreet uitvoerings- en investeringsprogramma rondom het onderwerp Internationalisering en vestigingsklimaat.

Bestuurlijk trekker	Jos van Bree (Helmond)
Gemeenteraden	Op welke manier de gemeenteraden betrokken worden, maakt onderdeel uit van het onderzoek C4-samenwerking

DOORKIJK NAAR DE TOEKOMST

Ook op de langere termijn werken we verder aan de afspraken uit de Samenwerkingsagenda 2018-2025, dat blijft ons kader. Wat we exact gaan doen, hangt voor een belangrijk deel af van de resultaten die we in 2019 halen en wat de actualiteit eind 2019 van ons vraagt. Één van de punten die we in 2020 in ieder geval op de agenda zetten, is de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op de branches horeca / hotels en leisure. Het aantal huisvestingsvragen uit deze branches neemt de laatste tijd flink toe. Het ontbreken van regionale kaders voor de inpassing van dit soort initiatieven in de regio, belemmert een adequate advisering over de huisvestingsmogelijkheden.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

WONEN

STEDELIJK GEBIED!

MARC VAN SCHUPPEN

Voorzitter Portefeuillehoudersoverleg
Wonen en wethouder gemeente Best

“Tijdens de regioconferentie van 3 oktober jl. gaven raadsleden aan kennisdeling belangrijk te vinden. In dit jaarprogramma zijn o.a. daarom bijeenkomsten met marktpartijen zoals corporaties, ontwikkelaars, makelaars et cetera opgenomen. Ook alle raadsleden nodigen we hiervoor uit. Tijdens die bijeenkomsten komen de thema’s die tijdens de regioconferentie als belangrijk zijn gekwalificeerd, zoals duurzaamheid, betaalbaarheid en flexibiliteit, opnieuw aan bod”

2. THEMA WONEN

INLEIDING

Alle smaken woonmilieus zijn in het stedelijk gebied te vinden. Die diversiteit is dé kern die we willen versterken. In samenwerking met de corporaties en andere partners in de regio faciliteren we de groei, sluiten we aan bij de verschillende kwaliteiten in de regio en zorgen we ervoor dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn. Demografische ontwikkelingen zijn voor ons belangrijk. We bouwen minimaal voor de eigen lokale behoefte, waarmee de groei binnen onze regio opgevangen wordt. Met deze opgaven werken we samen in het Portefeuillehoudersoverleg Wonen.

Bestuurlijk trekkers

Marc van Schuppen (Best, voorzitter Portefeuillehoudersoverleg) & Gaby van den Waardenburg (Helmond, plaatsvervangend voorzitter Portefeuillehoudersoverleg)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De opgaven in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 zijn:

- A. Regionale Visie op Wonen
- B. Gezamenlijke woningbouwprogrammeringsafspraken
- C. Sterke samenwerking met partners
- D. Woonruimte verdeling
- E. Monitoren en kennisontwikkeling

In dit Jaarprogramma is toegevoegd:

- F. Extra samenwerkingsprojecten

STEDELIJK GEBIED!

Wat gaan we in 2019 doen?

A. REGIONALE VISIE OP WONEN

In 2018 zijn we gestart met de ontwikkeling van een regionale Visie op Wonen in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze visie beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen van de woningmarkt op de middellange termijn (tot 2028) en de lange termijn (tot 2040) binnen het stedelijk gebied. De visie geeft antwoord op de vraag hoe we voldoende woningen realiseren om de groei van de bevolking op te kunnen vangen; instromers aan te trekken en starters en doorstromers vast te houden in de regio. Ook willen we aantrekkelijke, toonaangevende, innovatieve en gevarieerde woonmilieus realiseren. De visie is een belangrijke bouwsteen voor onze samenwerking de komende jaren. In 2019 maken we ook een start met de vervolgacties.

Bestuurlijk trekkers	Yasin Torunoglu (Eindhoven) & Carolien van Brakel (Nuenen)
Gemeenteraden	De Visie op Wonen is in het 1ste kwartaal van 2019 ter besluitvorming aangeboden aan de negen gemeenteraden

B. GEZAMENLIJKE WONINGBOUWPROGRAMMERINGSAFSPRAKEN

1. SPIEGELEN VAN DE WONINGBOUWPROGRAMMERING AAN DE VISIE

In het voorjaar van 2018 zijn er afspraken gemaakt over de positionering en profilering van de negen majeure woningbouwlocaties in de regio. De woningbouwprogrammering is hierop afgestemd, zowel in omvang als qua fasering in de tijd. Omdat de 'Visie op wonen' voor de komende jaren ons basisdocument is, gaan we begin 2019 de uitwerking van de programmeringsafspraken tegen het licht houden en spiegelen aan onze gezamenlijke visie. Indien nodig stellen we de programmering bij.

Bestuurlijk trekkers	Gaby van den Waardenburg (Helmond) & Piet Machielsens (Oirschot)
Gemeenteraden	In het 2e kwartaal zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de uitkomst en een mogelijke aanpassing op de programmeringsafspraken

2. CONTINUERING VAN DE ADVISERING OVER NIEUWE WONINGBOUWONTWIKKELINGEN DOOR HET ONAFHANKELIJK COÖRDINATIETEAM

In de Samenwerkingsagenda ligt vast dat we geen nieuwe uitleglocaties buiten bestaand stedelijk gebied ontwikkelen. We geven voorrang aan inbreidings-, herstructurerings-, en transformatielocaties. We hebben hierbij afgesproken om adaptief te zijn, bijvoorbeeld locatie specifieke kenmerken kunnen vragen om een uitzondering van deze afspraak. In dergelijke gevallen laten we ons adviseren door het onafhankelijk Coördinatieteam en kunnen we bij unaniem besluit afwijken van de basisafpraak. Ook in 2019 is dit mechanisme van kracht.

Bestuurlijk trekkers	Gaby van den Waardenburg (Helmond) en Piet Machielsens (Oirschot)
----------------------	---

STEDELIJK GEBIED!

C. SAMENWERKING MET PARTNERS

1. ORGANISATIE BREDE TAFEL VOOR WONINGMARKTPARTIJEN

Twee keer per jaar organiseren we een overleg met alle woningmarktpartijen omdat we de opgaven op het gebied van wonen niet zelfstandig kunnen realiseren. De corporaties, de provincie, ontwikkelaars, makelaars, bedrijven en financiers worden uitgenodigd. De eerste bijeenkomst op 27 februari 2019 staat in het teken van de 'Visie op wonen'. Vanuit de actualiteit binnen de samenwerking bepalen we binnen het Portefeuillehoudersoverleg welk thema we voor een bijeenkomst centraal stellen en wie we uitnodigen.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen (Best)
Gemeenteraden	De gemeenteraadsleden worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten

2. STRUCTUREEL OVERLEG MET WONINGCORPORATIES

Vanwege onze intensieve samenwerking met de woningbouwcorporaties organiseren we een structureel overleg tussen gemeenten en corporaties op de schaal van het Stedelijk Gebied Eindhoven. In dit overleg willen we tot afspraken komen met corporaties over hun aandeel in de regionale programmering, zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook bepalen we met hen welke maatschappelijke thema's we samen met de corporaties aan gaan pakken. We denken aan betaalbaarheid, energietransitie, woonruimteverdeling en het maken van een gezamenlijke paragraaf in de prestatieafspraken. De eerste bijeenkomst was 9 januari 2019. Daarna kijken we hoe we verder gaan met dit overleg.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen (Best)
---------------------	--------------------------

3. SAMENWERKING MET DE PROVINCIE

We hebben goed overleg met de provincie over de ontwikkelingen op de woningmarkt in het stedelijk gebied. Het afgelopen jaar zijn we samen opgetrokken en dit zetten we in 2019 door. De gedeputeerde nodigen we uit voor het Portefeuillehoudersoverleg. Daarnaast zorgen we voor een goede gecoördineerde inbreng vanuit de gemeenten in het stedelijk gebied in de provinciale Ontwikkeldagen Ruimte en Mobiliteit. Mocht het wegvallen van de samenwerking op het thema Wonen binnen de Metropoolregio om extra afspraken vragen met de provincie, dan gaan we daarover in gesprek.

Bestuurlijk trekker	Marc van Schuppen (Best)
---------------------	--------------------------

STEDELIJK GEBIED!

D. WOONRUIMTEVERDELING

1. ACTUALISATIE EN AANPASSING URGENTIEVERORDENING

Het is belangrijk dat iedereen in het stedelijk gebied een dak boven zijn hoofd heeft. Om verdringing van kwetsbare groepen op de woningmarkt tegen te gaan is er door ons een gezamenlijke urgentieregeling ontwikkeld als vangnet. De gemeenteraden hebben hiervoor de urgentieverordening vastgesteld. Voor de uitvoering hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de tien woningcorporaties die actief zijn in het Stedelijk Gebied Eindhoven. In 2019 actualiseren we de verordening en leggen we deze opnieuw ter vaststelling voor aan de raden. Hierbij worden nadrukkelijk ook de sociale partners betrokken. Naast de verordening wordt o.a. de Samenwerkingsovereenkomst met woningcorporaties aangepast.

Bestuurlijk trekkers	Hans van de Looij (Veldhoven) en Marc Jeucken (Geldrop-Mierlo)
Gemeenteraden	In het 4e kwartaal is de nieuwe urgentieverordening ter besluitvorming aangeboden aan de negen gemeenteraden

2. SYSTEEM VOOR WOONRUIMTEVERDELING

Onder de naam 'Wooniezie' hebben wij samen met corporaties een systeem voor woonruimteverdeling opgezet met als doel de transparantie voor woningzoekenden op de sociale huurmarkt te vergroten. Door mogelijkheden te bieden aan woningzoekenden om via verschillende snelheden aan een woning te komen. Ook spoedzoekers kunnen zo zelf hun woning vinden. Op dit moment nemen nog niet alle corporaties deel aan het systeem, wel publiceren ze allemaal hun aanbod op de website. In 2019 continueren we de gesprekken met corporaties over eventuele toetreding.

Bestuurlijk trekkers	Hans van de Looij (Veldhoven) en Marc Jeucken (Geldrop-Mierlo)
----------------------	--

3. UNIFORMEREN KANSEN- EN SANCTIEBELEID

Samenwerking op het gebied van woonruimteverdeling houdt ook in dat het voor huurders die een huuropzegging (sanctie) krijgen omdat zij zich niet hebben gehouden aan het huurcontract, moeilijker huisvesting vinden is nadat zij hun woning zijn uitgezet. Door een uniform Kansen- en sanctiebeleid in te voeren, hebben deze huishoudens gelijke kansen op een woning en zijn de sancties gelijkgetrokken. Het beleid is in 2018 opgesteld en er is een privacy assessment uitgevoerd. Op dit moment zijn wij in afwachting van een vergunning van de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2019 wordt er gestart met het nieuwe Kansen- en sanctiebeleid.

Bestuurlijk trekkers	Hans van de Looij (Veldhoven) en Marc Jeucken (Geldrop-Mierlo)
----------------------	--

STEDELIJK GEBIED!

E. MONITOREN EN KENNISONTWIKKELING

1. ONTWIKKELEN VAN EEN MONITOR

Een Regionale Visie op Wonen en woningbouwprogrammeringsafspraken vraagt om gezamenlijke monitoring. In 2019 ontwikkelen we een monitor om onder andere de eventuele over- en onderproductie nauwlettend in het oog te houden. Naast de plancapaciteit en de planrealisatie monitoren we ook de grondprijzontwikkeling. Door goed te monitoren, kan ingegrepen worden op het moment dat het nodig is.

Bestuurlijk trekkers

Gaby van den Waardenburg (Helmond) en Piet Machielsens (Oirschot)

2. REGIONALE BEGRIPPENLIJST

De 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant hanteren een gezamenlijke begrippenlijst. Jaarlijks houden we deze 'Regionale Begrippenlijst Wonen' tegen het licht, ook in 2019 doen we dat voor de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven. In dit traject wordt ook de verbinding gelegd met de andere subregio's. Het heeft meerwaarde wanneer deze door 21 gemeenten wordt gehanteerd om niet uitgespeeld te worden door marktpartijen.

Bestuurlijk trekkers

Gaby van den Waardenburg (Helmond) en Piet Machielsens (Oirschot)

F. EXTRA SAMENWERKINGSPROJECTEN

Deze projecten staan niet specifiek in de Samenwerkingsagenda, maar de actualiteit vraagt van ons wel een gezamenlijke aanpak.

1. REGIONALE BENADERING TAAKSTELLING VERGUNNINGHOUDERS

De gemeenten in het stedelijk gebied hadden een gezamenlijk actieplan statushouders welke inmiddels is afgelopen en geëvalueerd. In 2019 ligt er een opgave in de coördinatie en afstemming tussen het Overleg Coördinatoren Huisvesting Vergunninghouders Zuidoost en de samenwerking op dit onderwerp in het SGE.

Bestuurlijk trekker

Hans van de Looij (Veldhoven)

2. HUISVESTING ARBEIDSMIGRANTEN

Alle negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven hebben te maken met de huisvesting van arbeidsmigranten. Op dit onderwerp willen we gezamenlijk optrekken. Ook de Provincie heeft hiervoor haar samenwerking aangeboden. Op wat voor manier we hierin gaan samenwerken, wordt in het 1e kwartaal van 2019 verkend.

Bestuurlijk trekker

Marc van Schuppen (Best)

STEDELIJK GEBIED!

DOORKIJK NAAR DE TOEKOMST

Onze Samenwerkingsagenda heeft een looptijd tot 2025 en vormt ook voor de komende jaren ons kader. Een aantal projecten uit de agenda gaan we nog niet in 2019 oppakken, maar staan op de planning voor daarna. Voorbeelden hiervan zijn het 1-loket voor innovatieve bouw- en woonvormen en de bundeling van kennis en kunde bijzondere doelgroepen. Met de 'Visie op wonen' en de gesprekken met de corporaties worden belangrijke stappen gezet het komend jaar welke voor een belangrijk deel ook doorwerken in onze agenda voor de komende jaren.

Tot slot gaan we als gevolg van het stoppen van de samenwerking op het thema Wonen binnen de Metropoolregio Eindhoven een tweetal onderzoeken voortaan zelf uitvoeren. Het gaat om het 'Onderzoek Sociale Woningvoorraad en doelgroep' in 2020 en het 'Woonwensenonderzoek' in 2021.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

STEDELIJK GEBIED!

DAAN DE KORT

Voorzitter Portefeuillehoudersoverleg
Voorzieningen & Evenementen en
wethouder gemeente Veldhoven

“Tijdens de regioconferentie van 3 oktober jl. merkte ik dat raadsleden het onderschrijven dat het goed is om het aanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie onderling meer af te stemmen. Hierdoor kunnen we het aanbod optimaliseren en afstemmen op de behoeften van onze inwoners. Een goede inventarisatie is belangrijk als basis om aan de slag te kunnen”

3. THEMA VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

INLEIDING

‘Als waren we één gemeente’ realiseren we gezamenlijk een blijvend en kwalitatief hoogstaand voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Daarbij gaan we niet uit van gemeentegrenzen, maar stellen we patronen en behoeften van onze regio voorop. Daardoor neemt de kwaliteit toe én zijn we in staat om zoveel mogelijk voorzieningen voor iedereen bereikbaar te maken. Het ijkpunt is niet de gemeentegrens, maar het perspectief van onze inwoners en de maatschappelijke meerwaarde die we voor hen kunnen realiseren. Hier werken we samen aan in het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen.

Bestuurlijk trekkers

Daan de Kort (Veldhoven, voorzitter Portefeuillehoudersoverleg) en Monique List (Eindhoven, plaatsvervangend voorzitter Portefeuillehoudersoverleg)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De opgaven in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 zijn:

- A. Inventarisatie van het huidige aanbod regionale topvoorzieningen en evenementen
- B. Gezamenlijke toekomststrategie regionale- en topvoorzieningen en evenementen
- C. Regionale profilering voorzieningen en evenementen
- D. Ondersteuning lobby naar Den Haag en lokale triple-helix-partners

In dit Jaarprogramma is toegevoegd:

- E. Extra samenwerkingsprojecten

STEDELIJK GEBIED!

A. INVENTARISATIE VAN HET HUIDIGE AANBOD REGIONALE TOPVOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

1. EEN INVENTARISATIE VAN HET HUIDIGE AANBOD

Er bestaan uiteenlopende beelden over het huidige voorzieningenniveau in het stedelijk gebied. We werken daarom aan een objectief en onafhankelijk beeld door slim gebruik te maken van data. Daarvoor inventariseren we het huidige aanbod van regionale - en topvoorzieningen. In het onderzoek kijken we onder andere naar bezoekersaantallen, herkomst van bezoekers en bezoekfrequentie van evenementen en voorzieningen. Het onderzoek is naar verwachting het tweede kwartaal van 2019 afgerond. Hiermee leggen we een stevige basis voor de te ontwikkelen strategie.

Bestuurlijk trekkers	Daan de kort (Veldhoven) en Hans Ubachs (Best)
Gemeenteraden	In het 2e kwartaal zijn de uitkomsten van de inventarisatie van het huidige aanbod gedeeld met de gemeenteraden

2. EEN INVENTARISATIE VAN DE BEHOEFTE

Voorzieningen en evenementen zijn een belangrijk onderdeel van het regionale vestigingsmilieu. Het zijn factoren die de concurrentiekracht van de regionale economie beïnvloeden. Het uiteindelijke doel is de inwoners van de regio een goed voorzieningenniveau te bieden. Om dit doel te bereiken, is alleen kijken naar wat we nu hebben onvoldoende. Daarom gaan we de belangrijkste trends en ontwikkelingen in beeld brengen. Het geeft ons inzicht in de behoeften van onze inwoners. Het plan van aanpak voor dit onderzoek maken we na de inventarisatie, de besluitvorming in ons Portefeuillehoudersoverleg ronden we in 2019 af.

Bestuurlijk trekkers	Daan de kort (Veldhoven) en Hans Ubachs (Best)
Gemeenteraden	In het 4e kwartaal zijn de uitkomsten van de inventarisatie van de behoeften gedeeld met de gemeenteraden

B. GEZAMENLIJKE TOEKOMSTSTRATEGIE REGIONALE TOPVOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

Op basis van de resultaten van de inventarisatie maken we een gezamenlijke toekomststrategie voor onze voorzieningen en evenementen. Dit hebben we immers afgesproken in onze Samenwerkingsagenda. Het plan van aanpak hiervoor maken we in 2019, op het moment dat we de inventarisatiefase afgerond hebben. Dan weten we wat er nodig is en waaraan we moeten werken. We nemen hier in ieder geval ook het regionale profiel, het internationaliseren van ons aanbod en de andere subthema's binnen Voorzieningen & Evenementen mee. Ook kijken we waar mogelijk naar verbindingen met andere thema's zoals bijvoorbeeld de verrijkte gebiedsvisie Brainport City. Met de Brainport Nationale Actieagenda en de projecten in de Regio Deal Brainport Eindhoven werkt de Brainportregio in overleg met de Rijksoverheid aan het versterken van ons (landelijk onderscheidend) voorzieningenaanbod. In onze strategie nemen we deze ontwikkelingen mee.

Bestuurlijk trekker	n.n.b. wordt bepaald na inventarisatiefase
---------------------	--

STEDELIJK GEBIED!

C. REGIONALE PROFILERING VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

1. INTERNATIONALISERING AANBOD

We gaan gezamenlijk uitdragen welke regionale- en topvoorzieningen en evenementen de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven te bieden hebben. In 2019 besluiten we hoe we het regionale aanbod voorzieningen en evenementen gaan communiceren / aanbieden op een online platform. Het gaat daarbij enerzijds om de internationals in de regio, anderzijds willen we het platform ook toegankelijk maken voor de huidige inwoners. Hierbij maken we waar het kan gebruik van bestaande platformen, dit beschouwen we als een quick-win.

Daarnaast leggen we nadrukkelijker de link met de in 2019 lopende projecten in de Regio Deal Brainport Eindhoven, omdat daarin ook de ambitie is opgenomen om voorzieningen voor internationals te versterken (project B.2.3 uit de Regio Deal). We onderzoeken hoe we als samenwerkende gemeenten hier een voorlopersrol in kunnen vervullen.

Bestuurlijk trekkers

Alexander van Holstein (Waalre) en Rob van Otterdijk (Geldrop-Mierlo)

2. DUIDELIJKE PROFILERING

In 2018 zijn we gestart met het inventariseren van de profielen (identiteiten in het kader van city- en villagemarketing) die door de verschillende gemeenten worden gehanteerd. Mocht een gemeente geen duidelijk profiel hebben dan kunnen we ondersteunen in de aanscherping van dit profiel. Dit geeft ons inzicht in ieders kracht en de complementariteit in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Op basis hiervan en met het verbindend perspectief 'City of Villages' uit de Samenwerkingsagenda in het achterhoofd, maken we aanvullend een gezamenlijk profiel in 2019. De duidelijke profilering geeft richting in het verder versterken van het aanbod van voorzieningen en evenementen. Hiervoor maken we gebruik van de expertise van Eindhoven365. Over het plan van aanpak om te komen tot het gezamenlijke profiel nemen we in het voorjaar van 2019 een besluit.

Bestuurlijk trekkers

Rob van Otterdijk (Geldrop-Mierlo) en Ralf Stultiëns (Nuenen)

D. ONDERSTEUNING LOBBY NAAR DEN HAAG EN LOKALE TRIPLE-HELIX-PARTNERS

Vergeleken met de internationale concurrentiepositie van de in Brainport Eindhoven gevestigde bedrijven, blijft het voorzieningenniveau van cultuur en sport ver achter. Op basis van de Brainport Nationale Actieagenda wordt het Rijk om een extra Rijksinvestering van minimaal 30 miljoen euro per jaar gevraagd. Met deze middelen kunnen we voor de regio aantrekkelijke voorzieningen behouden en doorontwikkelen.

We ondersteunen de lobby van Brainport Eindhoven. Indien aan de orde stemmen we onze inzet af binnen het portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen.

STEDELIJK GEBIED!

E. EXTRA SAMENWERKINGSPROJECTEN

In en om onze regio heen doen zich kansen voor, waarop we flexibel willen inspringen. Deze projecten staan niet specifiek in de Samenwerkingsagenda, maar als Portefeuillehouders hebben we besloten een aantal potentiële 'quick wins' te definiëren om op korte termijn aansprekende resultaten te behalen.

1. ONDERZOEK: LANDSCHAPSTRIËNNALE

Het Nationaal Landschap Het Groene Woud (Van Gogh Nationaal Park) wordt gastregio van de Landschapstriënnale 2020. Dit is een festival met een breed programma voor een brede doelgroep. Publiek en professionals kunnen in 2020 in Brabant zien hoe het landschap een oplossing biedt voor maatschappelijke uitdagingen in de stad en het omringende (platte)land. Hoe historie hightech versterkt, hoe cultuur en economie elkaar aanvullen en hoe overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers succesvol samenwerken. Een aantal gemeenten heeft zich aangemeld om met één of twee living labs te participeren in de landschapstriënnale. Het is nog niet bekend of deze aanmelding gehonoreerd wordt. Als SGE onderzoeken we in het voorjaar van 2019 op wat voor manier we deze eventuele deelname kunnen ondersteunen. Op basis hiervan maken we in ons Portefeuillehoudersoverleg afspraken over een eventueel vervolg.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen (Oirschot)

2. ONDERZOEK: EVENEMENTEN VAN ALLURE

Via de Regio Deal Brainport Eindhoven wordt de regionale impact van de vier evenementen: Dutch Design Week (DDW), GLOW, Dutch Technology Week (DTW) en STRP-festival versterkt. In 2019 onderzoeken we of het haalbaar is om in breder regionaal verband aan te haken bij één van deze evenementen van allure.

Bestuurlijk trekkers

Monique List (Eindhoven) en Antoinette Maas (Helmond)

DOORKIJK NAAR DE TOEKOMST

Met voorliggend Jaarprogramma stellen we doelen voor 2019. Hiermee willen we een stevige basis leggen voor de samenwerking op het thema Voorzieningen & Evenementen. Het is gelijktijdig ook een jaar waarin we leren en ontwikkelen. Er worden een aantal producten opgeleverd, die bepalend zijn voor de samenwerking op het thema in de toekomst. Een voorbeeld is de gezamenlijke strategieontwikkeling voor regionale- en topvoorzieningen en evenementen. In de Samenwerkingsagenda hebben we afgesproken dat we op basis hiervan onze inzet van financiële middelen afstemmen en prioriteren. De ambitie is om niet meer bilateraal, maar vanuit gezamenlijk perspectief afspraken te maken met regionale voorzieningen. Op die manier streven we op termijn naar een optimale inzet van overheidsmiddelen, met een zo groot mogelijke waarde voor onze inwoners.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

RUIMTE

STEDELIJK GEBIED!

PIET MACHIELSEN

Voorzitter Portefeuillehoudersoverleg
Ruimte en wethouder gemeente
Oirschot

“Behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit is een essentiële basisvoorwaarde voor goed leven en werken in ons stedelijk gebied. We werken aan die kwaliteit door het thema Ruimte als verbindende schakel te plaatsen tussen de andere SGE thema’s. Bovendien denken en plannen we vanuit een lange termijn perspectief. Ruimtelijke keuzes nu bepalen immers de wereld van overmorgen.”

4. THEMA RUIMTE

INLEIDING

Ontwikkelingen op het gebied van Economie, Wonen en Voorzieningen & Evenementen hebben een ruimtelijke weerslag. Ze zijn vaak gemeentegrensoverschrijdend en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Binnen het stedelijk gebied spelen ook gemeentegrensoverschrijdende maatschappelijke opgaven op het gebied van recreatie, natuur en klimaatadaptatie. Al deze opgaven hebben een ruimtelijke weerslag en willen we vorm en inhoud geven. Dit doen we onder meer door een verrijking van de bestaande gebiedsvisie Brainport City en een uitbreiding van het uitvoeringsprogramma Brainport City met bovenlokale opgaven uit het gehele stedelijk gebied. Het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en het Ambtelijk Overleg Ruimte hebben de opdracht de afspraken vorm te geven en uit te werken.

Bestuurlijk trekkers

Piet Machielsen (Oirschot, voorzitter Portefeuillehoudersoverleg) & Arno Uijlenhoet (Waalre, plaatsvervangend voorzitter Portefeuillehoudersoverleg)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De opgaven in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 zijn:

- A. Verrijken Gebiedsvisie en Uitvoeringsprogramma Brainport City
- B. Portefeuillehoudersoverleg Ruimte als platform voor afstemming

In dit Jaarprogramma is toegevoegd:

- C. Extra samenwerkingsprojecten

STEDELIJK GEBIED!

A. VERRIJKEN GEBIEDSVISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA BRAINPORT CITY

1. BRAINPORT CITY: STRATEGISCHE VISIE OP DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VAN HET STEDELIJK GEBIED.

In 2014 is onder aansturing van de gemeente Eindhoven de gebiedsvisie Brainport City opgeleverd. De gebiedsvisie is een kansrijk toekomstperspectief waarmee de Brainportregio kan blijven concurreren met Europese kennis - en innovatieregio's. De overige gemeenten van het stedelijk gebied zijn zijdelings betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie en hebben deze niet vastgesteld. In 2019 wordt de gebiedsvisie verrijkt en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden. Hiermee ontstaat een stevig fundament voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de regio. In het eerste kwartaal bespreekt het Portefeuillehoudersoverleg hiervoor een plan van aanpak.

Bestuurlijk trekkers	Arno Uijlenhoet (Waalre) en Gaby van den Waardenburg (Helmond)
Gemeenteraden	In het 3e kwartaal is de verrijkte gebiedsvisie ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden

2. BRAINPORT CITY ALS RUIMTELIJK PROGRAMMA VAN EN VOOR HET HELE STEDELIJK GEBIED

Naast de gebiedsvisie bevat Brainport City een ruimtelijk programma, met name gericht op het verbeteren van de agglomeratiekracht, connectiviteit en het vestigingsklimaat in de regio. De projecten in het ruimtelijk programma liggen nu nog vrijwel allemaal in Eindhoven. Hierdoor is er vanuit de omliggende gemeenten weinig betrokkenheid bij het programma. Één van de doelstellingen van het programma was juist om de regio nog meer te betrekken bij het versterken van de internationale concurrentiepositie. Stijn Steenbakkens (Eindhoven) is voorzitter van de stuurgroep Brainport City en Ronald Rijnen (Eindhoven) is programmamanager Brainport City.

In 2019 gaan we de verbinding leggen tussen de projecten in het ruimtelijk programma en de meer lokale ontwikkelingen. Daarvoor wordt een uitvoeringsprogramma met regionale projecten opgesteld, die bijdragen aan de doelen van de verrijkte gebiedsvisie Brainport City. In eerste aanzet gaat het hier om projecten die al in voorbereiding zijn en al lopen. Er worden geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen geïnitieerd, maar samenhang gebracht en inzicht gegeven in wat er al loopt. Een overzicht is in het eerste kwartaal klaar, daarna volgt aanscherping en verfijning.

Bestuurlijk trekkers	Gaby van den Waardenburg (Helmond) en Arno Uijlenhoet (Waalre)
Gemeenteraden	In het 4e kwartaal is het ruimtelijk programma ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden

STEDELIJK GEBIED!

3. VOLWAARDIG PARTNER IN BRAINPORT CITY

De deelname van de voorzitter van het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte in de stuurgroep Brainport City is voldoende om goed aangehaakt te blijven, mits de lijnen (ook bestuurlijk) tussen de stuurgroep Brainport City en de bestuurlijke kerngroep EIK-XL (Eindhoven Internationaal Knoop XL oftewel Stationsgebied Eindhoven) goed functioneren en de rollen van de twee gremia duidelijk zijn en zuiver blijven. De Portefeuillehouders Ruimte hebben de ambitie om een stap verder te gaan en als ondersteunend partner te tekenen voor het programmaconvenant. Begin 2019 wordt het gesprek gestart over de condities.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen (Oirschot)

4. ONDERZOEK: AANBRENGEN FOCUS IN 'GROENE' PROJECTEN

Veel van de projecten binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven met een bovengemeentelijke uitstraling, zijn 'groene' projecten. Deze projecten zijn van groot belang voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van onze regio. In 2019 wordt verkend of er binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven meer samenhang kan worden gebracht in de 'groene' projecten. Dit voor het ruimtelijk programma dat we gaan maken. De aanpak wordt in het eerste kwartaal voorgelegd aan het Portefeuillehoudersoverleg. Onderdeel hiervan vormen in ieder geval het inzichtelijk maken van de opgave bij de realisatie van het Natuur Netwerk Brabant en de Ecologische Verbindingszones. Uiteindelijk leidt ook dit tot meer focus en voortvarende realisatie.

Bestuurlijk trekkers

Marc van Schuppen (Best) en Yasin Torunoglu (Eindhoven)

B. PORTEFEUILLEHOUDERSOVERLEG RUIMTE ALS PLATFORM VOOR AFSTEMMING

1. HET AFSTEMMEN VAN RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN EN BELEID

Binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven stemmen we programmeringszaken af in de Portefeuillehoudersoverleggen Wonen (woningbouwafspraken en majeure woningbouwlocaties) en Economie (programming bedrijventerreinen en 1-loket). Op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling is dit nog beperkt het geval. Om de schaa sprong van de regio goed te faciliteren moeten we ook hier steeds meer 'als waren we een gemeente' aan de ruimtelijke ontwikkeling werken. Ruimte is schaars, dus er moet goed worden nagedacht over hoe deze wordt ingezet. Uitgangspunt daarbij is dat gemeenten die een vraagstuk inbrengen zelf met suggesties komen hoe om te gaan met de effecten van de ontwikkeling op het stedelijk gebied.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsen (Oirschot)

STEDELIJK GEBIED!

2. INVENTARISATIE KANSEN/AFSTEMMING OMGEVINGSWET/OMGEVINGSVISIE

De gemeenten in het stedelijk gebied zijn allen afzonderlijk aan de slag met de implementatie van de omgevingswet. Eén van de onderdelen van de omgevingswet is het opstellen van een Omgevingsvisie. In een dergelijke omgevingsvisie moet ook de relatie tussen de gemeentelijke ontwikkeling en de regionale ontwikkeling duidelijk worden. Hier ligt een groot raakvlak met de te verrijken gebiedsvisie Brainport City. Daarnaast moeten de gemeenten hun Omgevingsvisie afstemmen met de buurgemeenten. In 2019 wordt onderzocht op welke wijze de SGE gemeenten het beste onderling kunnen afstemmen ter voorbereiding op de Omgevingsvisie en op welke wijze de gemeenschappelijke ambities, zoals deze in ieder geval opgenomen zijn in de verrijkte gebiedsvisie Brainport City, het beste kunnen worden vertaald in de gemeentelijke omgevingsvisies.

Bestuurlijk trekker

John Frenken (Son en Breugel)

C. EXTRA SAMENWERKINGSPROJECTEN

Deze projecten staan niet specifiek in de Samenwerkingsagenda, maar de actualiteit vraagt van ons wel een gezamenlijke aanpak.

1. SAMENWERKING MET DE PROVINCIE

De provincie, gemeenten en waterschappen organiseren twee keer per jaar de Ontwikkeldagen Ruimte en Mobiliteit. In dit initiatief van de provincie komen het Regionaal Ruimtelijk Overleg (RRO) en de GebiedsGerichte Aanpak van het Provinciaal Verkeers- en vervoersplan (GGA) samen. De Ontwikkeldagen zijn bedoeld om waar nodig gezamenlijk realisatiekracht te versterken. Dit is ook het moment waarop de 21 gemeenten en/of de 4 subregio's van Zuidoost-Brabant gezamenlijk afspraken maken met de provincie. De Ontwikkeldagen zijn voor het SGE belangrijk om het partnerschap van de provincie te borgen voor het uitvoeren van onze Samenwerkingsagenda 2018-2025 en het Jaarprogramma.

Piet Machielsens neemt vanuit het SGE deel aan het Bestuurlijk Kernteam (bestaat uit twee gedeputeerden, één waterschapsbestuurder, een bestuurder per subregio en een vertegenwoordiging vanuit de Metropoolregio Eindhoven). Het Bestuurlijk Kernteam is het agendateam voor de Ontwikkeldagen en wordt ondersteund door een ambtelijk kernteam. Jeroen IJff neemt hierin deel. In 2019 vinden de Ontwikkeldagen plaats op 26 juni en 19 december.

In 2019 haalt Piet Machielsens de inbreng voor de Ontwikkeldagen op bij de vier portefeuillehoudersoverleggen (Wonen, Economie, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte). Waar nodig signaleert en initieert hij afstemming met de subregio's Peel, Kempen en A2-gemeenten.

Bestuurlijk trekker

Piet Machielsens (Oirschot)

STEDELIJK GEBIED!

2. ONDERZOEK: GEZONDE VERSTEDELIJKING ALS INSTRUMENT VOOR INTEGRAAL WERKEN EN HET BEVORDEREN VAN DE QUALITY OF LIFE

In de verkennende fase van het thema Ruimte is het begrip gezonde verstedelijking een paar keer gevallen. Dit principe kan een handvat bieden om het integraal en toekomstgericht denken en handelen een stap verder te brengen. In 2019 verkennen we hoe dit onderwerp het thema Ruimte kan helpen, deze verkenning ronden we in het eerste kwartaal af. Niet met de bedoeling om direct vanuit het stedelijk gebied projecten op dit vlak op te tuigen, maar in eerste instantie om mee te nemen in de gebiedsvisie Brainport City en om focus aan te brengen in het uitvoeringsprogramma.

Bestuurlijk trekkers

Marc Jeucken (Geldrop-Mierlo) en Ad van den Oever (Veldhoven)

DOORKIJK NAAR DE TOEKOMST

Met het Jaarprogramma stellen we doelen voor 2019. De focus ligt daarbij in eerste instantie niet op het initiëren van nieuwe (fysieke) projecten. We willen wel de samenwerking versterken, de integraliteit binnen de samenwerking bevorderen, bestaande processen/projecten slimmer aanvliegen en de bestuurlijke druk verminderen. Het is in die zin een jaar waarin we leren en ontwikkelen.

Ook worden er een aantal producten opgeleverd, die bepalend zijn voor de samenwerking op het thema in de toekomst. Een voorbeeld is de verrijkte gebiedsvisie Brainport City en het ruimtelijk programma. Op basis hiervan wordt de inzet binnen de samenwerking voor de verdere toekomst bepaald.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

**BESLUITVORMING
EN COMMUNICATIE**

STEDELIJK GEBIED!

BESLUITVORMING EN COMMUNICATIE GEMEENTERADEN

In dit jaarprogramma is opgenomen op wat voor manier de negen gemeenteraden geïnformeerd worden. Daarnaast zijn er standaard manieren en momenten om u door het jaar heen te informeren en u uzelf kunt laten informeren over onze samenwerking. Hier vindt u een totaaloverzicht van de communicatie.

JAARPROGRAMMA EN JAARVERSLAG

Als raadslid informeren wij u jaarlijks over alle thema's en onderwerpen via het jaarprogramma. Vanaf 2020 ontvangt u naast een jaarprogramma ook een jaarverslag. In het eerste kwartaal van 2020 ontvangt u het eerste jaarverslag over het jaar 2019.

REGIOCONFERENTIE

Op 3 oktober 2018 vond de eerste jaarlijkse regioconferentie plaats op de High Tech Campus. Het idee voor een regioconferentie staat als afspraak in de Samenwerkingsagenda. Elk jaar wordt er voor u een regioconferentie georganiseerd waar u bijgepraat wordt over de samenwerking en u in gesprek kunt met collega raadsleden uit de regio over de thema's. In 2019 vindt de regioconferentie plaats op 2 oktober 2019. U ontvangt hiervoor te zijner tijd een uitnodiging.

PORTEFEUILLEHOUDERS NEMEN LOKAAL DE REGIE EN BETREKKEN DE RADEN BIJ DE SAMENWERKING

De algemene communicatie over onze samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven ontvangt u via uw vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Platform of de portefeuillehouder die deelneemt aan een portefeuillehoudersoverleg binnen de vier thema's. Ook kunt u zelf uw vertegenwoordigers bevragen naar de laatste stand van zaken.

BELANGRIJKE ONDERWERPEN ZIJN GELIJKTIJDIG GEAGENDEERD IN DE NEGEN RADEN ZODAT UITWISSELING TUSSEN RAADSLIEDEN VAN VERSCHILLENDE GEMEENTEN MOGELIJK IS

Raadsleden kunnen zelf initiatief nemen om elkaar op te zoeken en kennis en informatie uit te wisselen rondom regionale en lokale belangen. Dit kan helpen bij besluitvorming.

STEDELIJK GEBIED!

TOTAALOVERZICHT

In dit overzicht zijn de besluitvormingsmomenten en de momenten waarop u betrokken of geïnformeerd wordt opgenomen. Het gaat hier over momenten die plaatsvinden aanvullend aan het jaarverslag.

Planning	Thema	Onderwerp	Specificatie	Besluitvorming/ Communicatie
1e kwartaal 2019	Wonen	Gezamenlijke visie op wonen	n.v.t.	Ter besluitvorming naar gemeenteraden
1e kwartaal 2019	Wonen	Samenwerking met partners	Organisatie brede tafel voor woningmarktpartijen	Gemeenteraden worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten. Bijeenkomst 1 in het 1e kwartaal. Bijeenkomst 2 moet datum nog bepaald worden.
2e kwartaal 2019	Economie	Verbinden arbeidsmarktregio's	n.v.t.	Informatie over uitkomst gesprek besturen arbeidsmarktregio's
2e kwartaal 2019	Wonen	Gezamenlijke programmeringsafspraken	Spiegelen van de woningbouw-programmering aan de visie	Gemeenteraden worden geïnformeerd over de uitkomst en een mogelijke aanpassing van de programmering
2e kwartaal 2019	Voorzieningen & Evenementen	Inventarisatie van het huidige aanbod regionale topvoorzieningen en evenementen	Een inventarisatie van het huidige aanbod	Uitkomsten van de inventarisatie worden gedeeld met gemeenteraden
3e kwartaal 2019	Ruimte	Verrijken Gebiedsvisie en Uitvoeringsprogramma Brainport City	Brainport City: strategische visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het stedelijk gebied.	Ter besluitvorming naar gemeenteraden
4e kwartaal 2019	Wonen	Woonruimteverdeling	Actualisatie en aanpassing urgentieverordening	Ter besluitvorming naar gemeenteraden
4e kwartaal 2019	Voorzieningen & Evenementen	Inventarisatie van het huidige aanbod regionale topvoorzieningen en evenementen	Een inventarisatie van de behoeften	Uitkomsten van de inventarisatie worden gedeeld met gemeenteraden

STEDELIJK GEBIED!

4e kwartaal 2019	Ruimte	Verrijken Gebiedsvisie en Uitvoeringsprogramma Brainport City	Brainport City als ruimtelijk programma van en voor het hele stedelijk gebied	Ter besluitvorming naar gemeenteraden
4e kwartaal 2019/1e kwartaal 2020	Economie	Kwaliteitsslag Werklocaties	Kantoren-programmering	De programmering is in het 4e kwartaal klaar en wordt daarna voorgelegd aan de gemeenteraden
N.n.b.	Economie	Kwaliteitsslag Werklocaties	Monitoren en actualiseren programmerings-afspraken	Wanneer op basis van de monitor afspraken aangepast worden, worden de gemeenteraden geïnformeerd
N.v.t.	Economie	Grondprijsystematiek	n.v.t.	Gemeenteraden stellen grondprijs vast, regionale traject gaat eraan vooraf.
N.n.b.	Economie	Overige samenwerkingsprojecten	Onderzoek C4-samenwerking	Op welke manier de gemeenteraden betrokken worden, maakt onderdeel uit van het onderzoek C4-samenwerking
1e kwartaal 2020	Alle thema's	n.v.t.	n.v.t.	Via het jaarverslag wordt u geïnformeerd over de stand van zaken binnen de vier thema's Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte

Samenwerking

in het **STEDELIJK GEBIED!**